

Світлана Літвінова,

студентка 6 курсу

Факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Науковий керівник: **В.В.Григор'єва**, к.пед.н., доцент БДПУ

ВПРОВАДЖЕННЯ ПОЛІХУДОЖНЬОГО ПІДХОДУ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ШКОЛИ

Істотні зміни в соціокультурній ситуації сучасного суспільства вимагають орієнтованості підростаючого покоління в різноманітті естетичних і художніх об'єктів, що дозволяє особистості не тільки осмислити це різноманіття в єдності, але і вибрати з них ті, які володіють загальнолюдськими цінностями. Вирішення цього завдання можливе в умовах системи середніх загальноосвітніх шкіл, у тому числі й шкіл з поглибленим вивченням предметів художньо-естетичного циклу.

Опанування дитиною одного виду мистецтва в школі з поглибленим вивченням предметів художньо-естетичного циклу нічим не відрізняється від спеціалізації дитячих музичних шкіл, дитячих шкіл мистецтв. У той же час загальнохудожнє спрямування освіти в подібних школах аналогічно загальноосвітнім школам. В обох школах воно являє стандартним набором предметів і програм галузі «Мистецтво». Звідси виникає протиріччя між поглибленим вивченням тільки одного виду мистецтва і неможливістю загальноестетичного розвитку учнів, яке призводить до формування уявлення у них цілісної художньої картини світу. Вирішенню зазначеного протиріччя може сприяти поліхудожній підхід до навчання в таких школах [2].

На початку 90-х рр. XX ст. Лабораторією комплексної взаємодії мистецтв Дослідницького центру естетичного виховання Російської академії освіти під керівництвом Б.П. Юсова була обґрунтована концепція поліхудожнього підходу до викладання дисциплін художнього циклу, яка «відрізняється цілісністю загальних законів сприйняття, переживання і вираження в різних видах мистецтва ... допомагає відчутти художнє явище в різному сенсорному вигляді, у перекладенні однієї мистецької події на мову іншої ... » [3]. Вчений стверджував, що поліхудожній підхід « ... відрізняється від так званої комплексного, міжпредметного зв'язку уроків естетичного циклу, де одне мистецтво лише ілюструється прикладами іншого». Суть його полягає в тому, що він передбачає не приватні види художньої діяльності, а «... мистецтво як першопочаткову основу мислення людини за ступенем спільності і значення для людського духу ...» [3]. Дана ідея ґрунтується на єдиній мистецькій природі всіх мистецтв і відповідає «здатності кожної дитини до занять усіма видами художньої діяльності й творчості, що спирається на природну поліхудожність дитини» [3]. Це розвиває вміння дітей порівнювати і зіставляти художні образи в активній творчій діяльності.

В історії художньої педагогіки зустрічаються ідеї, пов'язані з проблемою комплексного навчання та виховання, які знайшли своє відображення в працях К.Д. Ушинського, А.В. Бакушинського, Н.Я. Брюсової, Дж. Дьюї, Г.В. Лабунської, А.П. Макаренка, М. Монтесорі,

А.О. Симонович, Є.А. Фльоріної, В.Н. і С.Т. Шацьких. Важливо відзначити роботи сучасних вчених: О.А. Бодіної, Н.Д. Ветлугіної, Л.М. Масол, Г.В. Кузьменко, О.В. Гайдамаки, Н.А. Лемешевої, Л.Г. Кондратової, які, ґрунтуючись на природженому прагненні людини до художньої творчості, виявляли ефективність використання декількох видів мистецтва на заняттях художньо-естетичного циклу.

У світлі досліджуваної проблеми впровадження поліхудожнього підходу в освітній процес школи з поглибленим вивченням предметів художньо-естетичного циклу може передбачати:

- організацію навчально-виховного процесу на заняттях предметів освітньої галузі «Мистецтво» і в умовах позакласного художньо-естетичного виховання дітей;

- розробку поліхудожніх програм;
- підготовку педагогів, що освоїли поліхудожні методи у викладанні свого виду мистецтва.

Автори єдині в думці про те, що в цих школах необхідний розвиток гнучких організаційних форм з урахуванням індивідуальних вікових, фізичних та психологічних особливостей учнів, а також з урахуванням не ранньої професійної орієнтації, а загальноестетичного розвитку учнів, що пов'язано із використанням поліхудожнього підходу.

Таким чином, поліхудожній підхід до процесу художньо-естетичної освіти виступає як концептуальна основа, як форма і як метод формування цілісності мислення, широкого погляду на навколишній світ і мистецтво, що дає можливість дитині усвідомити світ як єдине ціле.

ЛІТЕРАТУРА

1. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів / Л. М. Масол, О. В. Гайдамака, Е. В. Белкіна, О. В. Калініченко, І. В. Руденко. — Х. : Веста : Видавництво «Ранок», 2006. — 256 с.

2. Просіна О.В. Технології інтерактивного викладання предметів «Мистецтво» та «Художня культура» в загальноосвітній школі: навч.-метод. посібник / О. В. Просіна. — Луганськ : СПД Резников В.С., 2007. — 200 с.

3. Юсов Б.П. Взаимодействие искусств: методология, теория, гуманитарное образование // Взаимодействие искусств: методология, теория, гуманитарное образование: Материалы междунар. науч.-прак. конф., г. Астрахань, 25–29 авг. 1997 г. / Под ред. Л. П. Казанцева; Сост. П. С. Волкова. Астрахань, 1997. С. 215, 214.